

Istentisztelet 2020. november 1-én

„Ezután megkönyörült Isten az országon“

Fohász: „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, az irgalom Atyja és minden vigasztalás Istene, aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk másokat minden nyomorúságban azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket.“ *Ámen* (2Kor 1,3-4)

Kezdő ének: 422. dicséret – Hadd menjek, Istenem, mindig feléd...

Fohász: *Kegyelem nekünk és békesség Istentől, a mi Atyánktól és Fiától, az Úr Jézus Krisztustól a Szentléleknek közösségében. Ámen*

Imádság:

Szerető mennyei Atyánk, köszönjük, hogy annak a kegyelemnek és békességnek a jegyében csendesedhetünk el most előtted, ami Te tudsz adni és megteremteni a szívünkben. Bizony, a világ békéje nem békesség, irgalma nem kegyelem, sokféle irgalmatlansággal és kegyetlenséggel vesz körül minket. Ahhoz, hogy ne vegyük át ezt a magatartást, Rád van szükségünk, arra, hogy Igéddelel formáld, igazgasd szívünket, életünket. Így szeretnénk most Hozzád fordulni és Feléd haladni, ha bajok, próbák, szenvedések árán is, hiszen egyedül Te tudsz minket megnyugtatni és megvigasztalni. Sőt, reménységgel megajándékozni.

Segíts el oda, hogy a fájdalmak útjaiért is hálásak tudjunk lenni, hogy a keresztek áldásait is felismerjük életünkben. Különösen is annak a keresztnak az üdvözítő erejét, amely az Úr Jézus Krisztus értünk vállalt áldozatának jelképe, s világít a legsötétebb éjszakában is azoknak, akik ereje által gyermekeiddé lettek. Köszönjük, hogy szeretetedben megpihenhetünk, s kérünk, nyugtasd meg fájo szívünket, háborgó lelkünket, hogy vigaszt, bátorítást, erőt merítsünk Igédből ma is. Az Úr Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgass meg minket. *Ámen*

Igehirdetés – 2Sámuel 21,1-14

„**1** Dávid idejében egyszer éhínség volt három egymás utáni évben. Amikor Dávid kérdést intézett az Úrhoz, ezt mondta neki az Úr: Saul és vérengző háza népe miatt van ez, mivel megölette a gibeóniakat. **2** Hívatta tehát a király a gibeóniakat, és beszélt velük. A gibeóniak ugyanis nem Izráel fiai közül valók voltak, hanem az emóriaiak maradékai, akikkel esküvel kötöttek szövetséget Izráel fiai. Saul azonban a kiirtásukra törekedett Izráel és Júda iránti buzgalmában. **3** Dávid ezt kérdezte a gibeóniaktól: Mit tegyek értetek, és mivel engeszteljelek ki, hogy áldjátok az Úr örökségét? **4** A gibeóniak így feleltek neki: Nem követelünk mi Saultól és a háza népétől sem ezüstöt, sem aranyat, és nem kívánhatjuk, hogy megöljenek valakit Izráelben. De Dávid megkérdezte: Mit gondoltok mégis, mit tegyek értetek? **5** Ők ezt felelték a királynak: Annak az embernek, aki ki akart irtani, és meg akart semmisíteni bennünket, hogy seholy se maradhassunk meg Izráel területén, **6** annak a fiai közül adjanak ki nekünk hét férfit, hogy fölakasszuk őket az Úr előtt, az Úr választottjának, Saulnak Gibeájában. A király így felelt: Kiadom őket. **7** A király azonban megkímélte Mefibósetet, Saul fiának, Jónátánnak a fiát, mert esküvel kötött szövetséget az Úr előtt Dávid és Jónátán, Saul fia. **8** Viszont elfogatta a király Ricpának, Ajjá leányának a két fiát, akiket az Saulnak

szült, Armónit és Mefibósetet; továbbá Míkalnak, Saul leányának az öt fiát, akiket ő Adriélnek, a meholái Barzillaj fiának szült. Így kötött Jónátán szövetséget Dávid házával, tudva, hogy Dávid ellenségein bosszút fog állni az Úr. [9](#) Ezeket a gibeóniak kezébe adta, akik fölakasztották őket a hegyen az Úr előtt. Így estek áldozatul egyszerre heten. Az aratás első napjaiban kellett meghalniuk, az árpaaratás kezdetén. [10](#) Ricpá, Ajjá leánya azonban fogott egy zsákruhát, készített belőle magának a kősziklán egy sátrat az aratás kezdetén, és ott maradt mellettük, amíg az őszi esők el nem kezdték áztatni őket. Nem engedte, hogy hozzájuk férjenek nappal az égi madarak, éjjel pedig a mezei vadak. [11](#) Dávidnak azonban jelentették, hogy mit tett Ricpá, Ajjá leánya, Saul másodfelesége. [12](#) Akkor Dávid elment, és elhozatta Saulnak és fiának, Jónátánnak a csontjait Jábés-Gileád polgáraitól; ők ugyanis ellopták azokat Bét-Seán teréről, ahol fölakasztották őket a filiszteusok, miután megverték Saul a Gilbóahegyen. [13](#) Elhozták tehát onnan Saulnak és fiának, Jónátánnak a csontjait, és összeszedték azoknak a csontjait is, akiket most akasztottak föl. [14](#) Azután eltemették Saulnak és fiának, Jónátánnak a csontjait Benjámin földjén, Célában, apjának, Kísnek a sírjába. Mindent megtettek, amit a király parancsolt. Ezután megkönyörült Isten az országon“.

Kedves Testvéreim!

A mai igehirdetésünk bizonyos értelemben a múlt vasárnapihoz kapcsolható, amikor Pál apostol, Krisztusért járva követségben, hirdeti az Istennel való megbékélés ajándékát (2K 5,19-21). A mostani ószövetségi történetben is találkozunk a megbékéléssel, azzal, hogy Isten kiengesztelődik a népe iránt. Miről is van szó?

Feltételezem, hogy kissé borzongva vagy szörnyülködve olvassuk ezt a mostani igeszakaszt. Fogadjuk el, hogy az ilyen rettenetes dolgokat leíró történetnek is van létjogosultsága a bibliában. Ezért nem kerüljük ki mi sem, hanem kérjük Isten Szentlelkét, hogy segítsen helyesen megérteni a belőle nekünk szóló üzenetet.

Az események pontos idejét nem tudjuk, de azt igen, hogy egymás után három éven keresztül éhínség volt, nyilván szárazság következtében. De miért van a szárazság? Azért, mert Isten a természetnek is ura, hiszen ő alkotta, és a természeti jelenségek által is tud megszólítani, figyelmet felhívni – és emlékeztetni minket arra, hogy teremtményei vagyunk. Népe életében pedig különösen is kijelentette, hogy megvonja az esőt, ami szárazságot, éhínséget eredményez, ha vétkeznek ellene.

Amikor egyszer történik ilyesmi, azt mondjuk, előfordul, „véletlen”. Ha kétszer, az már nem valami jó. De három éven át egymás után szárazság? Ez valamit jelent, ezt már nem lehet az időjárásra fogni. Itt baj van, valami gond van, amit meg kell oldani. Dávid előtt ez nyilvánvaló. A kérdés csak az szokott lenni, hogy hogyan. Mert sokszor a tényállást, ha úgy tetszik, diagnózist fel is tudjuk állítani, de az orvoslást már nem tudjuk megoldani... Jó látni, hogy Dávid tudja, Istentől van ez, oka van ennek az állapotnak, s Vele kell erről beszélni. Dávid kérdést intézett az Úrhoz. Mít tegyünk, miben vétkeztünk? Milyen jó, hogy nem a maga elgondolása szerint keresi a megoldást, hanem Istentől kérdezi, Vele beszél róla – hiszen az Ő kezéből jött mindez.

Bezzeg Kain, amikor látta, hogy Isten előtt valami nincs rendben, akkor nem magába nézett, nem az Urat kérdezte, hanem bűnbakot keresett és talált Ábel személyében. De Dávid olyan kapcsolatban van Istennel, hogy számára természetes ezt megkérdezni. Ő pedig válaszol, mert Istennél van válasz. Vétkeztek Saul

idejében, Saul vétkének az egész népre van kihatása és ennek a bűnnek a következménye rendezésre vár. Kemény ez a válasz. „Saul és vérengző háza népe miatt van ez, mivel megölette a gibeóniakat.” Nem találunk semmilyen konkrét bibliai utalást erre az eseményre, csupán itt olvasunk arról, hogy megtörtént. „Hívatta tehát a király a gibeóniakat, és beszélt velük. A gibeóniak ugyanis nem Izráel fiai közül valók voltak, hanem az emóriak maradékai, akikkel esküvel kötöttek szövetséget Izráel fiai. Saul azonban a kiirtásukra törekedett Izráel és Júda iránti buzgalmában.”

Józsué könyvéből (9. rész) tudjuk, hogy gibeóniak kiirtásra szánt nép voltak, de csellel szövetséget kötöttek Izráel fiaival, akik esküvel kötelezték magukat a védelmükre. Ott éltek folyamatosan közöttük, és ez az eskü azóta is érvényben volt. Mint most kiderült, Saul megpróbálta őket kiirtani, amivel ezt a szövetséget és esküt semmibe vette. Neki más szempontjai voltak: „kiirtásukra törekedett Izráel és Júda iránti buzgalmában”. Hamis és kegyetlen buzgóság ez, amelyről azt gondolja, hogy felmentés ad neki az esküszegés bűne alól. Egyfajta hamis nacionalizmus, nemzeti öntudat, rajongás, erőfeszítés volt emögött, ami nem volt összhangban Isten akaratával és vezetésével. De Isten előtt a bűnök nem évülnek el.

Nem évült el ez a bűn sem, pedig Saul már rég meghalt. De, akik ellen elkövette, azoknak a sérelme ott van Isten előtt, és számon tartja. Látjuk benne a történetnek azt a kevésbé észrevehető oldalát is, hogy aki Nála menedéket talált, azt Ő nem veti el magától, azt megőrzi, és nem engedi büntetlenül bántani! Isten kiterjesztette szövetségét a gibeóniakra, és ezt nem vonta vissza! Ezzel szembeül Dávid, most, hogy keresi a vétket, amely elválasztja őket Istentől. És milyen jó, hogy nem hárítja el, mondva, hogy erről nem tehetek, ez nem az én bűnöm. Hanem elfogadja, hogy akkor is rendezésre vár ez a bűn, ha nem ő követte el. Isten a pogányok igazsága felett is őrködik. A népéről, a választott népről van szó, és arról, hogy a gibeóniak ne átkozzák miatta, hanem áldják az Urat.

Kegyetlenül hangzik, hogy a gibeóniak a maguk pogány felfogása szerint Saul utódainak életét kérik a kiontott életéért. De valahol benne van ebben az „életet életért”. A hetes szám pedig a teljességet jelenti. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy itt nem Izráel Istenének bemutatott emberáldozatról van szó. Saul hét leszármazottjának az életét nem Isten kérte, hanem Isten hozzájárult ahhoz, hogy a gibeóniak saját törvényeik szerint kapjanak elégtételt a rajtuk esett sérelemért. Saul utódai közül Dávid megkíméli Mefibósetet, Jónátán fiát, de kiadja Ricpá két fiát és Méráb (mert róla van szó, nem Mikálról) öt fiát a gibeóniaknak, akik „fölkasztották őket a hegyen az Úr előtt”. Érdekes ez a megfogalmazás, az Úr előtt, benne van Isten kiengesztelésének a szándéka. „Átkozott, aki fán függ” (Gal 5,13) – ilyen gyalázatos halállal hálnak meg. Mindez az árpaaratás kezdetén – s ott maradnak a holttestek az őszi esők idejéig. Borzalom, ha belegondolunk, hogy az izraeliek számára a legfontosabbat, a tisztességes temetést (ezt a ténytet mutatja be a Saul fia című film is) tagadták meg ezzel tőlük. A tavaszi árpaaratás kezdetétől – ez a száraz időszak, egészen az őszi esők megérkezéséig ott maradtak felakasztva.

Hosszú heteken át ott őrzi Ricpá a felakasztottakat, hogy megvédje a holttesteket nappal a madarak, éjjel pedig a vadállatok támadásától, hogy kárt ne tegyenek bennük. Értük nem tehet semmit, de hűséges szeretettel őrzi a holtakat, hogy megóvja mindattól, ami a temetetlen test sorsa lehet. (*„Jezábelt pedig a kutyák eszik meg a jezréeli birtokán, és nem fogják eltemetni!” 2Kir 9,10* – Ez a legnagyobb gyalázat és ítélet.) Ricpá önfeláldozó tetteivel a tisztességes eltemetés lehetőségét akarta biztosítani, s ezzel halottainak a nyugalmát. Vagyis a régóta elmaradt eső megérkezése azt jelentette, hogy Isten újra népéhez fordult és megkönyörült rajtuk. Elfogadta az elégtételt, amit a gibeóniak kértek. Ricpá eltemetheti halottait.

És még ráadást is kap, Dávid a hír hallatára elhozatja Saul és fiainak maradványait, hogy velük együtt kerüljenek családi sírba ők heten. Szinte azt látjuk, hogy ennek az asszonynak az áldozatos hűsége megindítja Dávid szívét, hogy irgalmasságot tegyen Saullal és Jónatánnal. Hiszen amikor a Gilboa hegyen meghaltak, a filiszteusok Saulnak fejét vették, holttestét kiakasztották Bét-Seán várfalára. *„Amikor azonban meghallották Jábés-gileád lakói, hogy mit tettek Saullal a filiszteusok, harcosaik elindultak, egész éjjel meneteltek, és leszedték Saulnak és fiainak a holttestét Bét-Seán várfaláról. Hazamentek Jábésba, és ott elégették azokat. Csontjaikat pedig összeszedték, és eltemették a jábési tamariszkuszfá alatt, majd hétnapos böjtöt tartottak.”* (1Sám 31,10-13) Vagyis, a hálás Jábés-gileádiak védtek meg őket attól, amitől Ricpá is védte a halottait, és adták meg nekik az abban a helyzetben lehetséges tisztességes temetést. Egyébként, ez az egyetlen (!) igehely a bibliában, amikor temetés során a halottakat elégetésével találkozunk, Izraelben ennek nem volt hagyománya.

Dávid végképp pontot tesz Saul királysága mögé azzal, hogy temetésüket elvégzi. Ezzel az utolsó lehetséges rosszindulatú gyanú is elhárul róla, hogy valaha is rosszat akart volna Saulnak. Saul és fiai csontjait is elhelyezik az ősök sírjába. Ezután megkönyörült Isten az országon. Végül is ezen van a hangsúly. Mert Isten a bűnt ugyan számon tartotta, de könyörölni akart.

Kedves Testvéreim, ebből a borzasztó történetből jó meglátnunk, milyen nagy dolog az, hogy nekünk nem ilyen módon kell és lehet eljutnunk oda, hogy Isten könyörödjön rajtunk. Micsoda kegyelem, hogy Ő maga gondoskodott az áldozatról, akiért könyörül és megbékéltet magával. Az a hét ember ugyan nem a maga bűnéért került akasztófára, de az Úr Jézus úgy került a mi bűneinkért a keresztre, hogy Ő maga soha nem is követett el semmi bűnt. Annak a hét embernek a halála egy konkrét bűn tekintetében jelentett rendezést, az Úr Jézus halála pedig tökéletes áldozat volt minden bűnünkért.

És a másik esemény, Ricpá cselekedete is megszégyeníthet minket. Ezekben a napokban emlékezünk elhunyt szeretteinkre. Az idén nincs lehetőségünk felkeresni a temetőket, nem tudjuk ilyen módon is kegyeletünket kifejezni és sírjuknál emlékezni rájuk. Talán nem is baj, ha kicsit ritkulnak azok a temetőjárással kapcsolatos szokásaink, amelyek már nincsenek összhangban a gyász, emlékezés keresztyén módjával meg Isten igéjével, hiszen annyi pogányos és világi szokás honosodott meg közöttünk, annyi a sötétség és zavaros dolog ezen a téren...

Valaki könnyebben, valaki nehezebben viseli ezt a korlátozást. Emiatti kesergésünket vagy zúgolódásunkat azonban csendesítheti, ha Ricpára gondolunk, akinek milyen sokáig még sír sem adatott, csak a hadakozás a keselyűkkel, vadállatokkal, időjárással, mert szeretteinek nem volt nyughelye. Mi viszont élhetünk a lehetőséggel, hogy ha már Isten így adta ezeket a napokat, Órá irányuljon a figyelmünk, és számba vegyük, mérlegre tegyük, mi az, ami helyénvaló és igeszerű, és mi az, amiben meg jó, hogy most leállít minket. Mert Ő azt akarja, hogy az életre, az élet Urára, és az evangéliumnak az örök életre vonatkozó vigasztalására összpontosítsunk, hogy élő reménységgel gyászoljunk és vigasztalódjunk. S ha ennek érdekében kigyomlálja életünkéből mindazt, ami ezt elhomályosítja, akkor ezt köszönjük meg, és találjuk meg az utat Hozzá, aki rajtunk is meg akar könyörülni – az Úr Jézus Krisztusért, aki tökéletesen eleget tett a mi bűneinkért. *Ámen*

Záró imádság:

Könyörülő Istenünk, köszönjük, hogy ennek a borzalmas történetnek is van számunkra üzente, hiszen az elégtétel emberi és kegyetlen eljárása mellett ott ragyog a Te könyörülő irgalmad, amellyel nem hagyod rendezetlenül a bűnt és a válsághelyzeteket is arra használd fel, hogy ezt megértsük és elfogadjuk. Bizony, mi sokszor úgy gondolkodunk és teszünk, mintha az idő mindent megoldana, a bűneinket is, azok következményével. Köszönjük, hogy Te tökéletes megoldást adtál számunkra az Úr Jézus Krisztusban, aki vállalta, hogy bűnné, átokká legyen értünk, s Őerte könyörültél ezen a teremtett világon. Hadd legyenek minél többen, akik ezt felismerik, hittel elfogadják, s olyanok is, akiknek életében látható a Te megváltó hatalmad.

Úr Jézus Krisztus, köszönjük, hogy út, igazság és élet vagy; Te vagy az út a mennyei Atyához, ahova előre mentél, hogy a tiédnek helyet készíts, és őket magadhoz vedd. Köszönjük, hogy feltámadtál, és átmentél a temetőn, előttünk jársz, és vigasztaló Szentlelkeddel körülveszel most, amikor emlékezünk. Hálás szívvel és reménységgel tesszük ezt. Hálával köszönjük mindazokat, akikkel megajándékoztál, akik előttünk jártak, ott ragyogtál az életükben, és már Nálad vannak. Áldunk életükért, legyen áldott emlékük közöttünk. Szívünkben békességgel tekintünk Rád, hiszen örök vigasztalással és jó reménységgel ajándékoztál meg minket; méltatlan dolog lenne a részünkről, ha nem akarnánk megvigasztalódni. És kérjük, tisztítsd meg életünket, mindenféle olyan átvett szokástól és gyakorlattól, ami lehet, hogy szép és megható, de igédnek idegen. Vezess minket az üdvösség útján – végig. *Ámen*

Mi Atyánk...

Áldás: Maga pedig a mi Urunk Jézus Krisztus és Isten, a mi Atyánk, aki szeretett minket, és kegyelméből örök vigasztalással és jó reménységgel ajándékozott meg, vigasztalja meg a ti szívöteket, és erősítsen meg titeket minden jó cselekedetben és beszédben. Ámen (2Thessz 2,16-17)

Záró ének: 402. dicséret – Ó, örök hatalmú, mennyei szent Isten...

Győri József

Valaki átment a temetőn

Gyermekkoromtól, helyzetünknél fogva
Gyakran mentem át a temetőn,
Ha csoportban is, mindig magánosan.
Mert korán észrevettem:
Itt mindenki csak volt.
Itt mindenki csak élt.
Minden sírdomb egy-egy sorsot takar.
Itt még minden hős megadta magát.
Itt minden vádló elvesztette a pert.
Itt minden temetés: megszegényedés,
Mert valaki mindig itt marad.
Hiába várja család, munkahely.
Baráti kör, szorgos tennivalók.
Megérintett: ez az én sorsom is.
Féltem, irtóztam,
Ha át kellett mennem a temetőn.

S egyszer csoda történt:
Megnyílt a szemem.
Megláttam Őt,
Ki közöttünk élt,
Előttünk járt,

Kit halálba adtak,
Sírba tettek
A temetőben.
De életre kelt
És győztesen átment a temetőn.

Ő már a túlsó partról integet.
Győzelmében nekünk is részt ígér.
Mióta Őt ilyenek ismerem.
Nem félek átmenni a temetőn.
Mert tudom, hogy hazafelé megyek.
A túlsó parton Ő vár engem is,
S mindazokat, kik Hozzá tartozók.
Erre biztatlak most titeket is,
Kiket sok kedves szál összekötött.
Itt most sok szál megremeg vagy szakad.
Egy földi sors a rög alá kerül,
Néma múlttá lesz a zajos jelen.
De könny és gyász közt vallom, hirdetem,
hogy a jövő mégsem reménytelen.
Mert Valaki átment a temetőn.